

VARIA**PIOTR WOJNICZ**

**KS. WOJCIECH GUZEWICZ, KATALOG
DUCHOWIEŃSTWA DIECEZJI EŁCKIEJ
– ZMIANY ADMINISTRACYJNO-PERSONALNE
W LATACH 1992–2017,
WYDAWNICTWO DIECEZJALNE ADALBERTINUM,
EŁK 2018, SS. 86**

Monografia ks. Wojciecha Guzewicza wpisuje się w cykl jego publikacji poświęconych problematyce administracji kościelnej na terenie diecezji ełckiej. Katalog duchowieństwa tejże diecezji jest ukoronowaniem długiej i żmudnej pracy nad dokumentacją zawartą w Kronikach Urzędowych i Archiwum Diecezji Ełckiej.

Autor, po krótkim wprowadzeniu w tematykę dzieła i opisanie sposobu pracy nad powstaniem książki, przechodzi do prezentacji nazwisk księży i zgromadzeń zakonnych odpowiedzialnych za administrowanie powierzonymi parafiami na terenie tejże jednostki administracyjnej Kościoła. W tej części pracy poświęconej duchownym diecezji ełckiej autor wyodrębnił wątki dotyczące księży pełniących posługę w administracji centralnej, wymienia kolejno biskupów, biskupów pomocniczych, wikariuszy generalnych, księży pełniących posługę w kancelarii Kurii, zajmujących się sprawami ekonomicznymi diecezji, zasiadających w Sądzie Biskupim oraz będących rektorami Wyższego Seminarium Duchownego w Ełku, a także sprawujących funkcję dyrektora Caritas. Kolejnym wątkiem jest wykaz księży administrujących w poszczególnych parafiach oraz przedstawienie zgromadzeń zakonnych. Praca porusza również, nie do końca uregulowaną, kwestię statusu prawnego rezydentów w parafiach. Zagadnienia te dotyczą zarówno rezydujących w parafiach księży emerytów, jak i tych księży, którzy pełnią określone funkcje na terenie diecezji, chociażby jako wykładowcy w Wyższym Seminarium Duchownym. Wzajemne relacje, prawa i obowiązki w tej materii określają umowy zawarte pomiędzy zainteresowanymi stronami. Z tych też względów autor sugeruje wypracowanie ogólnych zasad określających status rezydentów w diecezji ełckiej.

Diecezję ełcką ustanowił papież Jan Paweł II 25 marca 1992 r. bullą *Totus Tuus Poloniae populus*. Jest więc ona stosunkowo nową jednostką organizacyjną

Kościół katolickiego w Polsce. Argumentem przemawiającym za powołaniem tej diecezji była potrzeba usprawnienia funkcji duszpasterskich i administracyjnych Kościoła. Diecezja została utworzona w miejsce już istniejącego w diecezji warmińskiej wikariatu biskupiego w Elku. Obecnie w skład diecezji elckiej wchodzi 21 dekanatów i 151 parafii.

Ks. Wojciech Guzewicz w swojej książce zwraca uwagę na zróżnicowanie form administrowania parafiami na terenie diecezji. Większość z nich jest zarządzana przez księży diecezjalnych. Jednakże autor wskazuje wyjątki od tej reguły, powołując przykład parafii Ducha Świętego Pocieszyciela w Giżycku, administrowanej przez księży z ordynariatu wojskowego. Wymienia również parafie będące pod opieką zgromadzeń zakonnych, przy czym zauważa w tym przypadku znaczny spadek ich liczby. O ile w roku 1992 było ich piętnaście, to już w 2017 r. odnotowano tylko dziesięć parafii tego rodzaju.

Publikacja skupia się na przedstawieniu zmian administracyjno-personalnych w diecezji elckiej na stanowiskach proboszczów, wikariuszy i rezydentów w latach 1992–2017. Ks. Wojciech Guzewicz w swojej publikacji przedstawił prawie pół tysiąca nazwisk osób, które wywarły znaczący wpływ na kształt lokalnych wspólnot, a tym samym stanowiły i w wielu przypadkach stanowią nadal wyraz głębokiego zaangażowania Kościoła katolickiego na rzecz tych zbiorowości społecznych. Monografia przedstawia osoby duchownych, które realnie urzeczywistniały wspólnotę Kościoła katolickiego w najmniejszych jednostkach administracyjnych, jakimi są parafie. Publikacja wskazuje, że duszpasterze, których wierni świeccy odbierają poprzez pryzmat konkretnego miejsca, sytuacji czy czasu, stanowią jeden z fundamentów Kościoła katolickiego.

Autor zwraca uwagę na trudności, jakie pojawiły się w trakcie prac związanych z powstawaniem monografii. Dotyczą one przede wszystkim najnowszej historii Kościoła, a także obejmują bieżące sprawy diecezji. Stąd też wydaje się, że głównym celem pracy jest próba uporządkowania tej sfery działalności Kościoła katolickiego. Dokumentuje tym samym zmiany zachodzące w sposobie organizacji i zarządzania strukturami administracyjnymi Kościoła.

Należy podkreślić, że bardzo istotną częścią monografii jest prezentacja bogatego dorobku naukowego autora. W tej części pracy zostały zaprezentowane tytuły ponad 40 książek autorstwa ks. Wojciecha Guzewicza, których tematem przewodnim jest funkcjonowanie Kościoła katolickiego na terenie ziemi elckiej. Publikacje te są wyrazem głębokiego zaangażowania autora na rzecz przedstawienia miejsca Kościoła katolickiego w „małej ojczyźnie elckiej”. Ponadto autor jest redaktorem oraz współredaktorem wielu monografii naukowych poświęconych funkcjonowaniu jednostki i rodziny w ramach wspólnoty zarówno kościelnej, jak i państwowej. Z książki wynika, że ksiądz Wojciech Guzewicz do 2011 r. był redaktorem naczelnym „Studiów Elckich”. Natomiast w chwili obecnej jest redaktorem naczelnym czasopisma naukowego „Civitas et Lex”. Pełniąc funkcję redaktora naczelnego obu czasopism znacząco wpływał i nadal wpływa na rzecz rozwoju nauki.

Na koniec należy podkreślić, że publikacja: *Katalog duchowieństwa diecezji elckiej – zmiany administracyjno – personalne w latach 1992–2017* stanowi istotny wkład autora w dzieło dokumentowania zmian zachodzących na terenie lokalnej wspólnoty, ze szczególnym uwzględnieniem roli Kościoła katolickiego w tych przemianach. Sprzyja tworzeniu się zbiorowej pamięci tych społeczeństw o osobach, które niejednokrotnie stanowiły ich integralny element.

